

naçment i bel·licosament (com en general als pobles de la vall de Pop).

Ara bé, és ben clar que un nom mossàrab hauria passat per un llarg període d'arabització fonètica, que pertot conduïa a canviar la *u* en *o* davant *r*: recordem els casos de *Morvedre*, *Binimorat*, *Moratell*, *-ella*, *Morey*, *Mortitx* etc.; en el cas de *Muro* la identitat amb el nom comú *mur* pogué mantenir-la excepcionalment; en canvi, en *Murla*, no sols aquest contacte s'havia perdut, sinó que la posició implosiva de la *r*, 10 encara havia d'intensificar l'obertura de la vocal, com ho féu fins i tot en *Morvedre*, *Mortitx*. Però encara que això podria justificar una variant amb *o*, no explica l'antiga variant amb *n*, *Morna* (ben documentada almenys el 1258 i 1248). Tot plegat acaba de 15 suscitar la sospita d'una etimologia ben diferent.

B) L'única manera de justificar la *u* de *Murla* en fonètica arabitzant o aràbiga seria si en l'origen hi hagués hagut una consonant altra que *r*. Les anomenades «consonants lunars», com el *sin*, que tanquen, i no obrien, els fonemes adjacents. ¿Seria, doncs, 20 potser una forma com *Musla, d'origen aràbic? No crec que pogués ser una reducció de *mūslim* 'musulmà' que hauria de ser amb una inversemblant reducció de *-im*, massa forta.

Però fàcilment podria ser un participi de les arrels *wsl* o *wšl*, que en Forma IV fan el participi *mūsil* (*mušil*),¹ car és sabut que en l'àrab vulgar magrebí i hispànic la *i* en aquestes condicions s'emmuia: fet que es registra en massa en els parlars del Magreb, i 30 també se'n veuen casos en la *Doctrina crist.* en àrab vulgar valencià de l'Arquebisbe Ayala; d'altres encara n'hem constatat en bastants NLL valencians explicats en arts. precedents. Pronunciat *mušl* en masculí, i *musla* en femení, el canvi en *Murla* era imminent, 35 quasi de llei, en fonètica catalana, on hem canviat *castlà* en *carlà*; *Beni-castló* i *Castles* en *Benicarló* i *Carles* (V. aquest art.); *FISTULA* > *ferla*, *esma* > *erme*, *Cosme* > *Corme*.

Això tindria l'avantatge d'explicar-nos també la *o* 40 de la forma *Morna* dels preciosos docs. de 1258 i 1248; no menys que la *u* de la forma *Murla*, que ha predominat; car essent una *r* secundària, no arribaria a tenir de *o* la pron. de la *u*, més que en una part dels arabòfons, la més subjecta a la influència de la 45 pronúncia catalana.

Llavors això podria alhora donar-nos la clau de l'etim. dels dos noms balears: *Morna* i *Morneta*, que haguérem de deixar en suspens en el vol. I (212-213). Precisament en el cas de *Morna*, vénda d'Eivissa, 50 en el *Memoriale Divisionis* de 1240 (64-91, en Macabich. *Feudalismo*) aquest nom es presenta en la variant *Caria Morle*, on s'ha conservat *-l-*, però apareix amb *-e*, d'acord amb la forma masculina.

D'altra banda com sigui que, quan surt en altres 55 passatges, apareix com nom de castell (àr. *ḥiṣn*), po-

dem admetre que es digué també *ḥiṣn al musle*; i en *al-musle* hi podia intervenir dissim^o *l-l > l-n* (majorment ajudant-hi la *n* de *ḥiṣn*). Això ens donaria l'explicació de la *n* del *Morna* eivissenc i la del *Morneta* mallorquí;³ i alhora aclariria, en el val. *Murla*, la variant *Morna* de 1248 i 1258.

A Algèria *Mīslī* funciona com NP (*GGAlg*). Sembla tractar-se del gentilici en *-i*, nisba, del nom de la ciutat de Mossul a l'Iraq, que Dozy (*Suppl.* II, 813*b*) dóna en la forma més culta *maḡsilī*, (d'on l'etim. de les *mussolines*, que allí es fabricaven). Al capdavant tot és *u*, perquè el nom de la ciutat iraquia també és derivat de l'explicada arrel *wšl*.

Tot deixant, doncs, obert el dilema entre l'etim. mossàrab (*A*) i l'aràbiga (*B*) crec que hi ha raons molt més fortes a favor de (*B*); car si en aquest resten alguns punts indocumentats o discutibles, n'hi ha més en (*A*); i en pro de (*B*) hem al·legat nombroses proves coincidents, per tots costats.

Amb aquesta hi podríem encara afegir uns altres derivats: *La Mussil* pda. de Cervera del Mae. (XXIII, 123.20), que pot venir de *L'Almussil*, forma semblant a aquell *Al-musla* > (*Al-morna* que hem suposat).

Foia del *Musclero*, pda del te. de Rellu (xxxv, 142.12). I *caminaš del Musclero* en el te. d'Almassora (XXIX, 138.9): en els quals dins el grup *sl* s'hauria intercalat *c*, com en PENINSULA > *Peniscla* > *Peníscola*, INSULA > oc. *isclo*, italià *Ischia*. Rellu és dalt de les muntanyes, 10 k. lluny de la mar: no és, doncs, un derivat de *musclo*, però com que només és a 25 k. de Murla, podria ser que en sigui un antic gentilici *muslero, *-era*, derivat de la forma *musla* que hem postulat com etimològica i antiga del NL en estudi.

¹ *wsl* fou d'ús general, popular, per a 'sol·licitar, implorar, demanar' (*RMa*, Aben-al-Khatib) Dozy *Suppl.* 805; d'on *taḡsil* «letania, desconfiança, desesperació» (*PAlc.*), d'on *Wāsila* NP fem. a Egipte (Littmann). D'altra banda *wšl* 'cosir, apedajar, ajuntar' (Dozy, II, 11s.), d'on *mūšil* «coser uno con otro» en *PAlc.* però *wašl* «contiguare» i *wušla* «elemosina», «causari, dare» (*RMa.*).—³ En el nom mallorquí es tractaria de *al-muṣlāṭ*, amb la desinència *-āṭ* dels plurals femenins. Reduït a *Amornet* la *a-* inicial suscitaria la *-a* final de *Morneta*.

Muro, V. *Mur* *Murons*, V. *Moró* *Murquí*, V. *Morquerols* *Murrani*, V. *Morrano*

MURRIÀ

Despoblat del municipi de Sant Esteve d'En Bas (Garrotxa), al vessant occidental de la *serra de Murrià*, que parteix aigües entre el Fluvià i el Ter.

Doc. Ant. 922: *Murriano* (*Marca Hispanica*, 844); 947: *villare quod dicunt Murriano* (Monsalvatje, III,